

Núm. 102 gener 2010

SUMARI

- Congressos de Sociologia al 2010
- Presentació de “Fonaments de Sociologia” de Josep Ma. Masjuan
- Espai obert per a la presentació de noves publicacions
- Premi “La Caixa” de Ciències Socials
- Article Dolors Mayoral

Coordinació: Vanessa Maxé

Secretaria: Marcel·la Artis

Associació Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

M. Aurèlia Capmany, 14, 08001 Barcelona

Tels. 93 552 91 03

Fax: 93 270 11 80

Correu electrònic: acs@iec.cat

Web: <http://acs.iec.cat>

Congressos de Sociologia al 2010

Durant el 2010 els professionals de la sociologia tenen dues cites importants en el marc dels congressos nacionals i internacionals.

En primer lloc, la Federació Espanyola de Sociologia (FES) ha posat en marxa l'organització del X Congrés Espanyol “Espanya: trenta anys de societat, trenta anys de sociologia” que tindrà lloc de l'1 al 3 de juliol a Pamplona.

A més de reflexionar sobre la societat espanyola i els canvis que s'han produït en els darrers 30 anys, el Congrés serà un excel·lent lloc de trobada entre docents i professionals, no només en l'àmbit del propi congrés sinó també en el context personal i de contactes.

Per ampliar la informació sobre els terminis de presentació de ponències i d'altres qüestions, podeu consultar la web de la FES <http://www.fes-web.org>.

El segon esdeveniment destacat d'aquest any és el XVII Congrés Mundial de Sociologia que es durà a terme de l'11 al 17 de juliol a Göteborg, Suècia.

El Congrés que porta per títol “La Sociologia en marxa”, vol abordar la contribució que en l'actualitat fa la nostra disciplina per a la comprensió del nostre món, definint nous

objectes d'investigació, creant nous mètodes i revaloritzant la seva herència.

L'Associació Internacional de Sociologia – entitat que s'encarrega de l'organització del congrés- ofereix una immensa varietat d'enfocaments envers la cultura, el gènere i la generació. Tots ells contribueixen a la vitalitat de la nostra disciplina.

La informació sobre el congrés la podeu trobar a: <http://www.isa-sociology.org/congress2010/es/>

Presentació de *Fonaments de Sociologia* de Josep Ma. Masjuan

El proper 17 de febrer a les 18:30 hores, tindrà lloc la presentació del manual *Fonaments de Sociologia: Les relacions entre naturalesa i cultura* de Josep Maria Masjuan i publicat pel Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquest manual pretén, per una banda, recopilar i sistematitzar alguns elements que permeten millorar les concepcions més freqüents del corrent principal de la sociologia, les quals obliden sistemàticament la importància de la construcció evolucionista de la naturalesa humana. Per altra banda, l'obra vol mostrar un conjunt de recursos didàctics que facilitin la docència universitària. En aquest sentit, el manual s'ha elaborat pensant que pot ser útil, tant en un curs d'introducció a la sociologia, com en diferents matèries dels nous plans d'estudi, de manera complementària, en titulacions de sociologia o d'altres ciències humanes.

La presentació anirà a càrrec del professor de la Universitat Pompeu Fabra, Jordi Guiu,

i de Josep Maria Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia.

L'acte es celebrarà a la Sala Pere i Joan Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans (carrer del Carme,47, de Barcelona).

Espai obert per a la presentació de noves publicacions

Com ja us vam anunciar en anteriors butlletins, l'ACS ofereix un espai per tots aquells socis i sòcies que vulguin presentar les seves darreres publicacions.

L'oportunitat de presentar les obres tant a col·legues com a d'altres professionals interessants en la nostra disciplina enriqueix no només l'obra dels autors sinó també la difusió dels resultats obtinguts i el reconeixement públic de la sociologia.

És per això que ens agradaria que aquest espai es nodris dels vostres treballs i suggeriments. Per fer-ho només cal que us poseu en contacte amb la Secretaria de l'ACS, i en breu començarem a treballar per organitzar la presentació i fer-ne difusió entre els nostres associats.

Premi “La Caixa” de Ciències Socials

El Premi “La Caixa” de Ciències Socials té com a finalitat impulsar l'anàlisi i el debat sobre les transformacions i els reptes socials, ambientals, tecnològics i de salut als que s'enfronta la societat contemporània.

Es premiaran les investigacions de rigor científic i acadèmic sobre la realitat social i espanyola, i es contribuirà a divulgar-les mitjançant la seva publicació en la col·lecció d'Estudis Socials de l'Obra Social “La Caixa”.

Les línies d'investigació que es contemplen són: canvi social i trajectòries vitals, cohesió social, educació i ciutadania, salut i qualitat de vida, societat de la informació, urbanisme, medi ambient i desenvolupament sostenible.

El període per a l'entrega dels treballs és de l'1 d'abril al 31 de maig. La dotació del premi és de 40.000 euros.

Per ampliar la informació sobre les bases del premi podeu consultar la web: http://obrasocial.lacaixa.es/home/obrasocial_2_ca.html

Presentació del llibre *Cultures en interacció: la vida quotidiana* de Dolors Mayoral i Mercè Tor

El propassat dia 13 de gener vam tenir l'oportunitat de presentar el llibre *Cultures en interacció: la vida quotidiana* de Dolors Mayoral i Mercè Tor editat per edicions 62.

El llibre és fruit d'una investigació que vam dur a terme durant els anys 2007 i 2008. Aquesta investigació tenia com a primer objectiu oferir coneixements bàsics sobre els modes de relació en diferents cultures a partir de l'anàlisi de determinats comportaments en situacions de la vida quotidiana. Inicialment, s'esperava obtenir un repertori de comportaments per cadascuna de les comunitats, el coneixement dels qual hauria de facilitar la comunicació i els primers contactes de la població immigrant amb els àmbits educatiu, sanitari i dels serveis socials. Aquest coneixement més aprofundit de les diferents cultures, en la nostra opinió, facilitaria la comunicació, alhora que evitaria conflictes i malentesos tot produint una millora en les nostres pràctiques.

El treball es va dur a terme amb quatre comunitats majoritàries a Catalunya: la marroquina, la senegalesa, l'argentina i la romanesa, alhora també es va treballar amb mediadors de l'àmbit sanitari i professors/es de l'Aula d'Acollida de diverses escoles i instituts. Primerament es va crear un protocol bàsic d'observació i de registre que es va completar més tard amb quaranta entrevistes en profunditat per tal de conèixer els significats que s'atribuïen als actes prèviament registrats segons la procedència cultural, l'edat, el sexe, l'origen rural/urbà, religió/agnòstic. Per completar i contrastar aquesta informació es va treballar amb cinc grups de discussió amb persones procedents de la immigració i persones autòctones relacionades amb els àmbits anteriors.

Es van analitzar aspectes bàsics de la relació en la vida quotidiana com ara les diferents formes de salutació i comiat, la presentació, les disposicions així com aquells aspectes de l'experiència prèvia que cadascuna de les comunitats havia tingut en el seu lloc d'origen amb les tres institucions anteriors i que podrien determinar un tipus o un altre de comportament. S'observa com un sol gest fet de manera inconscient, una manera d'adreçar-se diferent, un comportament considerat no adequat al que s'espera per ambdues parts pot constituir motiu de desencís, desconfiança o recel, rebuig i esdevenir un obstacle per assolir una bona comunicació. Això afecta tant als immigrants com als autòctons.

Establir una comunicació satisfactòria no és únicament una qüestió de posseir estratègies comunicatives, sinó de tenir present conceptes tant importants com ara les implicacions d'haver estat socialitzat en una cultura determinada amb els seus valors, normes, rituals; entendre la dificultat dels processos de canvi cultural, analitzar els

fonaments dels estereotips i prejudicis sobre les cultures alienes i els seus efectes en la comunicació, el perquè de la categorització d'inferior o superior cultural, els límits difusos entre cultura i religió en determinats grups, l'haver estat socialitzat en cultures que no han viscut l'experiència democràtica, conceptes tots ells prou importants com per a facilitar o inhibir la comunicació. Nogensmenys, cal contextualitzar totes les reflexions anteriors en el marc dels protocols, formes de relació i actuació de les nostres institucions tasca que no sempre és planera atès l'elevat grau de complexitat d'aquestes.

Quan, a més a més, es tracta de la comunicació cara a cara, cal ser conscient que el grau d'imprevisibilitat en la resposta és molt elevat ja que, en cadascun dels individus podem trobar com dos éssers: l'ésser social que actua sota la mirada o la pressió del grup o comunitat a qui no pot decebre de por de per no ser exclòs i per tant pot ser fàcil avançar la reacció que produirà; i l'ésser individual que pot produir comportaments diferenciats en funció de múltiples variables com ara l'edat, el sexe, l'origen rural/urbà, les creences o el grau de pràctica religiosa, la classe social, les motivacions, els interessos, la predisposició psicològica, les pròpies expectatives, la por a no ser entès. Aquestes condicions poden produir les reaccions més adverses quan no es té un domini previ del marc de relació.

Malgrat aquesta diversitat de comportaments, cal advertir, però, que hi ha una estructura de sentiments comuna a tota la població: el desig de quedar bé davant de l'altre, de respondre a les expectatives que hom creu que l'altre posseeix i no defraudar-lo, el sentit de l'honor, el de la pèrdua, el de la desorientació, el de l'afecte; el del dol, el mal, la tristor, l'angoixa... això no obstant, cadascun d'aquests sentiments

s'expressa en cadascun dels individus i en cadascuna de les comunitats de manera diferent i per raons o motius diversos; és a dir, no tothom plora i es capaç de riure per les mateixes coses, però tothom observem amb recel les rialles dels altres quan no entenem de què riuen.

En definitiva, la presència d'immigrants en les nostres societats globalitzades no admet ser posada en qüestió. D'altra banda, els avenços en drets humans, civils, culturals, en democràcia, benestar de les nostres societats occidentals forneixen elements d'ajuda a través dels sistemes públics del benestar a tota la població amb independència de la seva condició. Una regressió en els drets seria, en aquest sentit, molt negativa per a tota la població. Amb aquest convenciment, alhora que desplegàvem tota la investigació, vam recollir tots els suggeriments que des de l'experiència ens feien els/les entrevistades o apareixien en els grups de discussió. Aquests suggeriments per a una bona comunicació i per un bon funcionament de les institucions han permès de bastir l'estructura d'unes bones pràctiques des de la perspectiva del treball responsable i compartit. Treballar per a la construcció d'una cultura comuna ha de ser l'objectiu d'una societat que se sent responsable del seu advenidor, per aquesta raó, cal que la societat desenvolupi, com diria Wieviorka, un treball sobre ella mateixa afavorint la difusió de les cultures, inclosa la nostra, especialment als nouarribats, per tal d'establir compromisos comuns que afavoreixin i millorin la qualitat de la democràcia.

Dolors Mayoral i Mercè Tor